

Lektionskatalog - teori

Bachelor i sygepleje

1. semester
Hold 2015

Indhold

1. Semester	3
Oversigt over fag	3
Undervisningsformer	3
Oversigt over fagenes fordeling over semestret	4
Fag	5
Studieintroduktion	5
Introduktion til sygeplejestudiet	5
Teoretiske studier: Studie- og læseteknik	5
Informationskompetence 1., 2. og 5. semester	5
Sygeplejevidenskab	6
Sygeplejekursus 1	6
Sygeplejekursus 2	7
2A Patientologi	8
2B Hvad er sygepleje?	9
2C Kropslige funktioner og problemer relateret til kroppens pleje	9
2D Ernæring og sygepleje	10
2E Kredsløb, respiration og legemstemperatur	10
2F Udskillelser af fæces og urin	11
2G Hvile og søvn	11
2H Immobilitet	11
2I Behovsteori	11
2J Problemløsning i sygeplejen – sygeplejeprocessen - praksisbeskrivelse	12
Sundhedsvidenskab	12
Videnskabsteori og forskningsmetodologi kursus 1	12
Ergonomi	13
Ernæringslære og diætetik	13
Naturvidenskab	14
Anatomi, fysiologi, embryologi/genetik og biokemi	14
Plan og pensum for undervisning i anatomi, fysiologi, embryologi/genetik, biokemi på 1. semester	15
Samfundsvidenskab	18
Jura, del 1	18
Organisation og ledelse, del 1	19
Prøver	20
Kulturnatten	20

1. Semester

Oversigt over fag

Fag	ECTS	Lektioner
Studieintroduktion		
Informationskompetence		12
Sygeplejekursus 1	1,5	14
Sygeplejekursus 2	7,5	70
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	1,5	12
Ergonomi	1,0	10
Ernæringslære og diætetik	1,0	12
Anatomi/fysiologi/genetik/ embryologi/biokemi	10,0	100
Mikrobiologi	2,0	20
Jura 1	0,5	4
Organisation og ledelse 1	1,0	10

Undervisningsformer

Forelæsning

Formidling af viden ved forelæsning eller oplæg fra underviseren

Underviseren forelæser omkring centrale elementer i pensum, eller specielle emner. Forelæsningen skal give en overblik over området. En forelæsning eller et oplæg kan være for den enkelte klasse, men det kan også være for større forsamlinger.

Fjernundervisning

Undervisning via Adobe, hvor underviseren ikke er i lokalet

Naturfag. Underviseren forelæser. Studerende mødes i klasselokalet og overværer forelæsning. Mulighed for dialog med underviser. Der vil være støtte fra tilstedeværende underviser.

Dialog

Dialog og diskussion mellem studerende og underviser på mindre hold eller i grupper

Undervisningen vil være mere detaljeret omkring særlige emner eller problemstillinger, og der vil være en inddragelse af de studerende. Dialog eller diskussion vil foregå med i klassen eller i mindre grupper.

Gruppe/individuel arbejde

Gruppe/individuel arbejde med fremlæggelser og opponenterfunktion

Ved gruppe/individuel arbejde er der i reglen tale om arbejde ved siden af undervisningen. Der kan være afsat tid på skemaet, hvor en lærer vil være til rådighed i en del af tiden, men ellers er det de studerende selv, der er ansvarlige for planlægningen.

Oplæg fra studerende med faglig vejledning

Ved oplæg er der, som ved gruppe/individuel arbejde, i reglen tale om arbejde ved siden af undervisningen. Der kan være afsat tid på skemaet, hvor en lærer vil være til rådighed i en del af tiden, men ellers er det den studerende selv, der er ansvarlig for planlægningen.

Pensum

Der beregnes ca. 9,5 siders pensum pr. undervisningslektion.

Oversigt over fagenes fordeling over semestret

Fag	Studie-introduktion	SPK 1	SPK 2	Viden-skabs-teori	Ergo-nomi	Anatomi og fysio. Mikro-bio.	Jura 1	Orga-nisati-on og ledelse	Ernæ-rings-lære	Klinik og klinisk undervis-ning
35	Red	Cyan								
36	Red	Cyan								
37	Red	Cyan	Blue	Light Green						
38		Cyan	Blue			Yellow				
39			Blue			Yellow				
40						Yellow		Pink		
41			Blue			Yellow		Pink		Purple
42			Blue			Yellow				
43				Light Green		Yellow				Purple
44			Blue	Light Green		Yellow				
45			Blue	Light Green		Yellow				Purple
46						Yellow				Purple
47			Blue			Yellow				
48			Blue			Prøve	Red			
49			Blue							
50			Blue							Purple
51					Dark Green					
1										
2			Blue							Purple
3			Blue					Dark Green		
4										

Fag

Studieintroduktion

Introduktion til sygeplejestudiet

Mål: At den studerende tilegner sig overblik over struktur og indhold i sygeplejerskeuddannelsen ved Ilisimatusarfik, Institut for Sygepleje- og sundhedsvidenskab samt indsigt i hvad det vil sige at studere sygepleje, studiestart, mundtlige og skriftlige prøver.

Lektioner: 4

Kursusindhold: Uddannelsesstruktur og indhold samt generelle forhold vedrørende afvikling af prøver.

Undervisningsformer: Forelæsning

Pensum:

Fink, Eva; Hoffmann, Eva; Vestergaard, Kitt (red.) (2012): *At studere sygepleje. Find din vej gennem sygeplejerskeuddannelsen*, København, Gads Forlag, s. 13-52, 92-95, 167-207.

Teoretiske studier: Studie- og læseteknik

Mål: At den studerende tilegner sig studiekompetencer der er relevante for en videregående uddannelse.

Kompetenceniveau: At den studerende er bevidst om og tager ansvar for egen læring. At den studerende kan anvende relevante læseteknikker til forskellige typer tekst. At den studerende får kendskab til understregnings og notatteknikker.

Lektioner: 4

Kursusindhold: Studieteknikker og studievaner. Læse- og notatteknikker.

Undervisningsformer: Dialog og individuelle øvelser

Pensum:

Fink, Eva; Hoffmann, Eva; Vestergaard, Kitt (red.) (2012): *At studere sygepleje. Find din vej gennem sygeplejerskeuddannelsen*, København, Gads Forlag, s. 76-88.

Informationskompetence 1., 2. og 5. semester

Informationskompetence skal kvalificere til at kunne sortere og udvælge et relevant indhold til aktuelle sygeplejefaglige problemstillinger og det skal bidrage til at anvende informations-søgning for at kunne finde relevant sygeplejefaglig viden og evidens i diverse informations-systemer og databaser.

Mål:

- at introducere de studerende til bibliotekskundskab og informationskilder til anvendelse i informationssøgning.
- at forberede de studerende til kritisk læsning og refleksion i informationssøgeprocessen.
- at give de studerende redskaber til at beherske informationssøgning.

Kompetence niveau:

Intellektuel kompetence: Den studerende identificerer og vurderer hvilke søgeteknikker, der med fordel kan anvendes i et givent informationssystem samt kan redegøre og vurdere valget af informationskilder.

Faglig kompetence: Den studerende anvender selvstændigt bibliotekets fysiske materiale-samling (bøger, Bibliotekskundskab) og udvikler søgestrategier, søgeprofiler, identificerer potentielle informationskilder samt anvender forskellige former for søgeteknikker.

Kursusindhold: Almen bibliotekskundskab, søgestrategier, søgeprofiler og anvendelse af søgeteknikker samt valg af informationskilder.

Underviser: Bibliotekar og/eller underviser på sygeplejestudiet.

Kurset trin for trin

1. semester. Trin 1: Biblioteksintroduktion 1 (2 lektioner)	Præsentation af biblioteket Fysisk materialesamling DK5 system (alfabetisk + systematisk register) Fysiske informationskilder Øvelser i at søge i de fysiske informationskilder
1. semester. Trin 2: Biblioteksintroduktion 2 (2 lektioner)	Søgestrategi & søgeprofil Bibliotekskatalogen og søgeteknik Øvelser i at søge i bibliotekskatalogen
2. semester. Trin 3: Informationskompetence (4 lektioner)	Elektroniske informationskilder Generelle søgeteknikker Øvelser
5. semester. Trin 4: Informationskompetence (4 lektioner)	Søgeteknikker i specifikke informationskilder <ul style="list-style-type: none">• Databaser• Søgemaskiner Øvelser

Pensum:

Bjerrum, Merete (2005): *Fra problem til færdig opgave*. København, Akademisk Forlag, s. 31-49. (e-bog)

Buus, Niels; Kristiansen, Hanne, Munch (2008): Litteratursøgning i praksis – begreber, strategier og modeller. I: *Sygeplejersken*. Nr. 10, årgang 108. Dansk Sygeplejeråd, 11 sider
www.sygeplejersken.dk

www.binko.sdu.dk/

Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning
<http://www.pi.gl/da/Uddannelser/Sygeplejerske/Praktiske-oplysninger>

Sygeplejevidenskab

Sygeplejekursus 1

Sygeplejens historie og aktuelle situation, herunder fagets legitimering, konstituering og udvikling i relation til samfund og sundhedsvæsen.

Lektioner: 14

Mål: Målet er, at den studerende opnår viden om den moderne sygeplejers historiske udvikling under skiftende samfundsmæssige forhold.

Kompetenceniveau:

Faglig kompetence: Kan anvende viden om den moderne sygeplejers historiske udvikling under skiftende samfundsmæssige forhold i relation til sygeplejerskens aktuelle virksomhedsområde.

Kursusindhold: Der undervises i sygeplejens historie og aktuelle situation. Sygeplejerskeuddannelsens grundlag og historie.

Antal ECTS: 1,5

Lektioner: 14

Eksamensform: Aktiv deltagelse i faget er obligatorisk.

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Pensum:

Introduktion til historie (2 lektioner)

Vallgård, Signild (2007): Historiske analyser I: Vallgård, Signild; Koch, Lene (red.): *Forskningsmetoder i folkesundhedsvidenskab*. 4. udgave. København, Munksgaard, s. 205-224. (kopi)

Europa og Danmark (6 lektioner)

Elstad, Ingunn (2008): Florence Nightingale om sygeplejen I: *Sygepleje i fortid og nutid – historisk indblik*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 64-84. (kopi)

Malchau, Susanne (1998): Kaldet et ophøjet ord for lidenskab. København, Dansk Sygeplejeråd, *Sygeplejersken*. Nr. 47, årgang 98, Dansk Sygeplejeråd, s. 1-15. www.sygeplejersken.dk

Rasmussen, Lisbeth Vinberg (1995): Florence Nightingale kan stadig inspirere I: *Sygeplejersken*. Nr. 27, årgang 95, Dansk Sygeplejeråd, s. 18-23. (kopi)

Svensmark, Gunilla; Lynggaard, Birgit (2013): Sygeplejens historie I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): *Sygeplejens Fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 27-41.

Grønland (6 lektioner)

Balle, Esther (2006): Øst, Vest- Grønland Bedst - en sygeplejerskes erindringer. Nuuk. Forlaget Atuagkat, s. 95-108. (kopi)

Bertelsen, Alfred (1921): Sundhedspleje og fødselshjælp i Grønland, samt den almene sundhedstilstand blandt befolkningen. *Ugeskrift for læger*. Nr. 19, årgang 83, s. 1-20. (kopi)

Lange, Ruth; Ezekiasen, Lisa (2004): Sundhedsuddannelser før og nu I: Petrussen, Juana og Therkildsen Lene (red): *Sana 1954-2004*. Nuuk, Forlaget Atuagkat, s. 133 -144. (kopi)

Møller Suzanne (2014): Sygeplejerskeuddannelsen som universitetsuddannelse I: Møller, Helle (red.): *Grønlandske sygeplejersker fortæller. Om sygeplejersker og sygepleje i Grønland*. København, Forlaget Gramma, s. 46-54. (kopi)

Rønsager, Mette (2002): Psykisk og somatisk sygdom - hvordan opstod sygdom?. Grønlændernes *sundheds- og sygdomsopfattelse 1800-1930*. København. Statens Institut. Folkesundhed. Afdeling for Grønlandsforskning, SIFs Grønlandsskrifter nr. 14, s. 30-44, 63-85. (Kopi)

Sygeplejekursus 2

Menneskets oplevelser, opfattelser, vilkår og handlinger i forhold til sundhed og sygdom, (lidelse og forestående død), herunder menneskets muligheder, behov og ressourcer.

Mål: Målet er, at den studerende erhverver sig forudsætninger for at kunne udføre den direkte sygepleje med hovedvægt på kropslige funktioner og problemer relateret hertil. Endvidere,

at den studerende erhverver sig viden om og forståelse for forhold af betydning for at kunne møde og etablere en professionel relation til patienten.

Kompetenceniveau:

Intellektuel kompetence: Kan identificere generelle sygeplejefaglige problemstillinger i forhold til kropslige funktioner og analysere og fortolke disse med anvendelse af relevant teori. Kan mundtligt og skriftligt formidle og argumentere teoretisk og videnskabeligt for sine kundskaber, analyser, vurderinger og interventionsforslag med anvendelse af et tydeligt fagsprog. (niveau)

Faglig kompetence: Kan redegøre for forhold af betydning for at kunne møde og etablere en professionel relation til patienten. Kan anvende sygeplejeprocessen og andre udvalgte sygeplejeteorier som analysemetode i bearbejdning af generelle sygeplejefaglige problemstillinger.

Kursusindhold: Der undervises i teoretiske perspektiver på sundhed og sygdom, sygeplejens værdigrundlag, menneskets kropslige funktioner samt problemer relateret hertil. Professionel relation mellem patient og sygeplejerske og udvalgte sygeplejeteorier inkl. sygeplejeprocessen.

Antal ECTS: 7,5

Lektioner: 70

Eksamensform: Individuel opgave.

Bedømmelse: Intern censur. Bestået/ikke bestået

Centrale områder og pensum

2A Patientologi

Hvordan sygdom indvirker på menneskers livskvalitet og oplevelse af velvære og mestring. Patientens identitet og roller. Mødet med patient og pårørende.

Lektioner: 8

Pensum:

Alvsvåg, Herdis (1989): Patienten kan lære oss hva omsorg er I: Sykepleien. Nr. 14, s. 4-7. (kopi)

Dreyer, Pia (2010): Fortællingen I: Graubæk, Anne-Mette (red.): *Patientologi. At være patient*. 2. udgave. København, Gads Forlag, s. 89-103.

Glasdam, Stinne (2013): Patientologi I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): *Sygeplejens fundament*. 2. udgave. København. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 65-75.

Glasdam, Stinne (2013): Pårørende i sundhedsvæsenet I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): *Sygeplejens fundament*. 2. udgave. København. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s.740-753.

Hall, Elisabeth O. C.; Graubæk, Anne Mette (2010): Patientologi - fra fortælling til grundlæggende værdier I: Graubæk, Anne-Mette (red.): *Patientologi. At være patient*. 2. udgave. København. Gads forlag, s. 49-69.

Hall, Elisabeth O. C.; Graubæk, Anne Mette (2010): Teorier om at være syg I: Graubæk, Anne-Mette (red.): *Patientologi. At være patient*. 2. udgave. København. Gads forlag, s. 71-87.

2B Hvad er sygepleje?

Sygeplejefprofession, virksomhedsområde og sygeplejens værdigrundlag. Introduktion til sygeplejefaget, og dets relation til øvrige fag. Perspektiver på sundhed og sygdom.

Lektioner: 12

Pensum:

Alvsvåg, Herdis (2010): *På sporet av et dannet Helsevesen. Om nære pårørende og pasienters møte med helsevesenet.* Oslo, Akribe, s. 99-111. (kopi)

Beedholm, Kirsten; Frederiksen, Kirsten (2013): *Teorier i sygepleje I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 200-211.

Engel, Lisbeth Vinberg (2013): *Sygeplejeteoretikere – en historisk oversigt I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens Fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 212-225.

Glinsvad, Birte (2013): *Videndeling i sygeplejepsaksis I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 757-761.

Ilkjær, Ingeborg (2013): *Værdier, etik og moral i sygepleje I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 226-234.

Larsen, Niels Sandholm (2013): *Sygeplejerskers virksomhedsområde og profession I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 42-52.

Olesen, Anne Mette (2013): *Sygeplejens genstandsfelt I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 53-64.

Otto, Lene (2013): *Sundhed og sygdom I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 86-98.

Roos, Margit (2013): *Curologi I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament. 2. udgave.* København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 76-85.

Sygeplejeetisk Råd (2014): *De sygepleje etiske retningslinjer. Dansk Sygeplejeråd, 11 sider* www.dsr.dk

2C Kroplige funktioner og problemer relateret til kroppens pleje

Problematisering over personlig hygiejne, urørlighedszone, identitet, sengebad, påklædning og seng. Hygiejne.

Lektioner: 6

Pensum:

Nielsen, Lene Astrid og Claus Østergaard (2012): *Mikrobiologi- hånden på hjertet.* København. Munksgaard. s 17-21

Hansen, Helle Ploug (1998): Renlighed i sygeplejen I: Hansen, Helle Ploug (red.): *Omsorg, krop og død*. København, Gyldendal, s. 118-127. (kopi)

Houmark, Pia (2007): Hvordan værne om patienters integritet ved kropspleje I: *Sygeplejersken*. Nr. 24, årgang 107, 5 sider www.sygeplejersken.dk

Lawler, Jocalyn (1996): *Bag skjerm Brettene*. Oslo, Notam Gyldendal, s. 143-161. (kopi)

2D Ernæring og sygepleje

Identifikation og vurdering af ernæringsrelaterede problemer og behov. Sygeplejerskens rolle i forhold til patientens ernæring, og væskeindtagelse. Sygepleje til patienter, der er småtspi-sende og har madlede.

Lektioner: 7

Pensum:

Hougaard, Lone og Birkeland, May (2012): Kostforplejning I: Marianne Hjortsø (red): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*, 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 128-166.

Hundrup, Yrsa Andersen m. fl. (2009): Effekt af ernæringsmæssig screening og intervention blandt plejehjemsbeboere I: *Klinisk sygepleje*, Nr. 4, årgang 23, København, Munksgaard Danmark, s. 47-55 www.klinisksygepleje.dk

Knutstad, Unni (2012): Kvalme og opkastning I: Marianne Hjortsø (red): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 106-125.

Turner Beate (2003): Underernæring på sygehuse kan forebygges I: *Sygeplejersken*. Nr. 10, årgang 103, Dansk Sygeplejeråd, s 20-23 www.sygeplejersken.dk

Case:

Pedersen, Anni Kaae (2005): *Hvordan oplever patienter mad, måltid og appetit i forbindelse med sygdom og indlæggelse*. Aarhus, Afdeling for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet. Publikation nr. 81, s. 12-17. (kopi)

2E Kredsløb, respiration og legemstemperatur

Sygepleje til patienter med problemer i relation til ovennævnte herunder observation, værdi-måling, lejring.

Lektioner: 9

Pensum:

Mahler, Pia Runge (2012): Respiration I: Hjortsø, Marianne (red.): *Sygeplejebogen 2- Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 171-191.

Maglekær, Karen Margrethe (2012): Kredsløb I: Hjortsø, Marianne (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 193-217.

Maglekær, Karen Margrethe (2012): Temperatur I: Hjortsø, Marianne (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 219-236.

2F Udskillelser af fæces og urin

Faktorer der kan påvirke tarmfunktionen. Tarmanamnese. Sygeplejehandlinger til regulering af tarmfunktion ved obstipation, diaré eller fæcesinkontinens. Patientoplevelser.

Faktorer, der kan påvirke blæretømning. Observationer. Urininkontinens. Sygepleje til patienter med vanskelig blæretømning, urininkontinens og kateter.

Lektioner: 5

Pensum:

Fredriksen, Arnhild; Arneberg, Hilde M. (2012): Vandladning I: Marianne Hjortsø (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København. Gads Forlag, s. 268-302.

Øverlie, Anne (2012): Defækation. Sygepleje i forbindelse med udskillelse af fæces I: Marianne Hjortsø (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 240-266.

2G Hvile og søvn

Faktorer, der påvirker den normale søvn. Sygepleje til patienter med søvnproblemer.

Lektioner: 3

Pensum:

Bachmann, Merete; Lindhardt, Jette (2012): Patientens behov i forbindelse med søvn og hvile I: Marianne Hjortsø (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 305-343.

Norre, Sisse Charlotte (2013): Hvile, søvn og træthed I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): *Sygeplejens fundament*. 2. udgave. København. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 426-438.

2H Immobilitet

Komplikationer ved immobilitet og principper for sygeplejen ved den immobile patient.

Lektioner: 5

Pensum:

Maaløe, Lis; Poulsen, Ingrid (2002): *Inaktivitet, immobilitet og sygepleje*. København, Munksgaard Danmark, s. 20-26, 48-52. (kopi)

Maglekær, Karen Margrethe (2012): Aktivitet og immobilitet – sengelejets komplikationer I: Hjortsø, Marianne (red.): *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 4. udgave. København, Gads Forlag, s. 345-372.

2I Behovsteori

Grundlæggende behov og Virginia Hendersons grundlæggende principper.

Lektioner: 6

Pensum:

Harder, Ingegerd (2000): I Virginia Hendersons fodspor. Sygepleje ud fra grundlæggende behov I: *Sygeplejersken*. Nr. 44, årgang 100, Dansk Sygeplejeråd, s. 20-27
www.sygeplejersken.dk

Henderson, Virginia (2012): ICN, *Sygeplejens grundlæggende principper*. 7. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 13-57.

Henderson, Virginia A. (2000): *The Nature of Nursing. Overvejelser efter 25 år*. København, Munksgaard, s. 24-32, 34-45. (kopi)

2J Problemløsning i sygeplejen – sygeplejeprocessen - praksisbeskrivelse

Lektioner: 9

Pensum:

Benner, Patricia (1997/2013): *Fra novice til ekspert. Mesterlighed og styrke i klinisk sygeplejepsis*. 1./ 2. udgave. København, Munksgaard, s. 20-28. (kopi)

Bjerregaard, Lene (2013): *Sygeplejeprocessen I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens Fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s.161-174.

Hundborg; Steen (2013): *Sygeplejedokumentation I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 680-693.

Orlando, Ida Jean (2006/2010): *Det dynamiske forhold mellem sygeplejerske og patient*. 1. /2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 49-87.

Tvistholm, Nina (2011): *Analyse i klinisk sygeplejepsis I: Holen, Mari; Voigt, Jane Rohde; Sørensen, Lene (red.): Kliniske metoder i sygeplejepsis. Perspektiver og positioner*. København, Munksgaard Danmark, s. 111-128. (kopi)

Sundhedsvidenskab

Videnskabsteori og forskningsmetodologi kursus 1

Mål: At den studerende tilegner sig grundlæggende viden om forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner.

Kompetence niveau:

Intellektuel kompetence: Kan redegøre for centrale videnskabsteoretiske grundpositioner.

Faglig kompetence: Kan anvende videnskabsteori i analyse af sygeplejefaglige problemstillinger og redegøre for empiri, teori og videnskab.

Kursusindhold: Videnskabsteoretiske grundpositioner, herunder paradigmer, vidensbegrebet, induktion, deduktion.

Antal ECTS: 1,5

Lektioner: 14

Eksamensform: Aktiv deltagelse i faget er obligatorisk.

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået.

Pensum:

Birkler, Jacob (2009): *Videnskabsteori*. København, Munksgaard Danmark, s. 9-49, 66-111.

Damsgaard, Janne Brammer (2013): *Kvalitative metoder i sygepleje I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens Fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 175-185.

Simonsen, Mette, Kildevæld (2013): *Den kvantitative Metode i sygeplejen I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): Sygeplejens Fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 186-199.

Petersen N. E. og De Mucadell, C. S. (2014): *Videnskabsteori*. 1. udgave. Gads Forlag, s. 197-205.

Ergonomi

Mål: At den studerende skal opnå selvstændig kompetence i forhold til at benytte den mest hensigtsmæssige forflytning til den enkelte patient på en fysisk og etisk forsvarlig måde samt udvikle færdigheder i at kombinere forflytningsteknikker og brug af hjælpemidler, således at der tages hensyn til patientens ressourcer/begrænsninger samtidig med at belastninger i plejesituationen undgås.

Den studerende skal opøve evnen til, at vurdere arbejdssituationer i ergonomisk øjemed og vejlede og instruere andre i forflytningsteknik. Få indsigt i hvilke rettigheder og krav der er i forhold til arbejdsmiljø og ergonomi.

Kompetence niveau:

Faglig kompetence: Kan analysere konkrete sygeplejefaglige ergonomiske problemstillinger og drøfte mulige sammenhænge, årsager og konsekvenser knyttet til disse. Kender lovgrundlaget for arbejdsmiljø.

Praksis kompetence: Kan selvstændigt udføre forflytningsteknik i forhold til centrale kliniske patientsituationer som f.eks. patienter med lammelser.

Kursusindhold: Anatomi, fysiologi og patologi i forhold til ergonomi. Kropsbevidsthed og hensigtsmæssig brug af kroppen. Arbejds- og forflytningsteknikker, hvori der indgår: Fysiske love, naturlige bevægelsesmønstre, vægtoverførsel, kendskab til og brug af hjælpemidler. Arbejde med flere hjælpere og brug af kommandoer. Lov om arbejdsmiljø.

Antal ECTS: 1

Lektioner: 10

Prøveform: Aktiv deltagelse i faget er obligatorisk

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

Pensum:

Lov om Arbejdsmiljø i Grønland. Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1048 af 26. oktober 2005 med senere ændringer

<http://dk.at.gl/da/Regler/Love/SAM-Lov-om-arbejdsmiljoe.aspx>

Lunde, Per Halvor (2010): *Forflytningskundskab. Aktivering. Hjælp. Træning*. 2. udgave. København, Gads forlag. s.39-163.

Rådet Social og Sundhed (2013): *Branche Arbejdsmiljø*. København, E-learningmodul

http://forflyt.dk/forflytning/e_laeringsmodul/

Ernæringslære og diætetik

Mål: At den studerende kan arbejde såvel teoretisk som klinisk med ernæring og opnår viden om og forståelse af ernæringslære og klinisk ernæring set i et fysiologisk, samfunds- og kulturteoretisk ernæringsperspektiv, herunder identificerer ernæringsrelaterede sundhedsproblemer på individ-, gruppe- og samfundsplan. Dette så den studerende kvalificerer sig til at kunne udarbejde, gennemføre og evaluere handlingsplaner inden for sygeplejerskens ansvars- og kompetenceområde.

Kompetence niveau:

Faglig kompetence: Kan analysere konkrete sygeplejefaglige ernæringsmæssige problemstillinger og drøfte mulige sammenhænge, årsager og konsekvenser knyttet til disse. Er fortrolig med centrale interventionsmuligheder, og kan beskrive muligheder og begrænsninger i brugen af disse i forhold til forskellige patientgrupper og kontekstuelle vilkår.

Kursusindhold: Ernæringspolitik og levnedsmiddellovgivning.

Levevilkår, livsstil og livsformers betydning for kost, kostvaner og sundhedskompetence i et historisk, nutidigt og kultur perspektiv.

Identifikation af den fejlerenærede patient vha. objektive og subjektive observationer og udregning af energibehov i forhold til indtag, herunder ernærings- og væskebehov ved forskellige sygdoms- og ernæringstilstand.

Antal ECTS: 1

Lektioner: 10

Eksamensform: Individuel opgave i kostplanlægning i 2. semester.

Bedømmelse: Intern censur, GGS-skala

Pensum:

Ovesen Lars; Allingstrup Lene; Poulsen Ingrid (2011): *Ernæring og diætetik*. 11. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, s. 13-81, 81-111, 111-127.

Bjerregaard, Peter (2004): *Folkesundhed i Grønland*, Inussuk, Arktisk Forskningsjournal 1, s. 71-76, 85-92 www.peqqik.gl

Ernæringsrådet (2005): *Sunde råd – om kost og bevægelse for børn i alderen 4-10 år*, 41 sider

http://old.peqqik.gl/da/Sundhed/Kost_og_motion/Boern_og_unge/~media/DS/PDF%20filer/D/S/Kost/4_10_sunderaad_kosthaefte_dk.ashx

Naturvidenskab

Anatomi, fysiologi, embryologi/genetik og biokemi

Mål: At den studerende opnår viden om og forståelse for den humane organismes normale anatomi og fysiologi samt basal genetik og embryologi.

At den studerende introduceres til udvalgte emner inden for biokemien, der danner baggrund for forståelse af fysiologi, sygepleje, ernæring, farmakologi og sygdomslære.

Kompetenceniveau: Dybdgående indsigt indenfor fagene anatomi, fysiologi og biokemi, der kan danne baggrund for analyse af konkrete sygeplejefaglige problemstillinger.

Kursusindhold: Der undervises i humane celler, væv og organer, herunder embryologi, organernes placering, opbygning, funktion og indbyrdes sammenhænge samt organismens reaktions- og kompensationsmuligheder. Herudover omhandler kurset basal genetik og den fysiologiske aldring.

Der undervises i den humane organismes kemiske sammensætning herunder opbygning og funktion af lipider, kulhydrater, nukleinsyrer, enzymer og proteiner samt emner inden for organismens biokemiske processer herunder proteinsyntese, syre-base-regulering, stofskifte og energiproduktion.

Lektioner: 102

Eksamensform: Individuel skriftlig prøve.

Bedømmelse: Intern censur, GGS-skala

Litteratur: (Sidetal anført nedenfor under emne)

Andersen-Ranberg, Karen (2009): Aldringsfysiologi I: Glasdam, Stinne (red.): *Gerontologi. Livet som ældre i det moderne samfund*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Christensen, Kaare (2009): Hvorfor ældes vi forskelligt? I: Glasdam, Stinne (red.): *Gerontologi. Livet som ældre i det moderne samfund*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Dyhrfjeld-Johnsen, Jonas; Jensen, Klaus Henning (2000): *Forstå processerne*. København, Gads Forlag.

Mikkelsen, Thomas R. (2005): *Menneskets genetik- en grundbog for sygeplejestuderende*. Århus, Nucleus Forlag.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag.

Fordeling af anatomi, fysiologi, embryologi/genetik, biokemi på 1.+ 2. semester.

13 ECTS. 120 lektioner	
1. semester	Introduktion til anatomi, fysiologi, Embryologi/genetik, biokemi Cellen, celledeling, basal genetik Væv Huden og sanser Hjerte og kredsløb Respiration Ernæring, fordøjelse, stofskifte Nyrer, urinveje Nervesystemet Sanser Bevægeapparatet Det endokrine system Kønsorganer, Forplantning
2. semester	Den fysiologiske aldring Embryologi

Plan og pensum for undervisning i anatomi, fysiologi, embryologi/genetik, biokemi på 1. semester

Introduktion til faget

Introduktion til begreber og fagsprog. Organer og organsystemer. Retninger og områder af kroppen. Legemet i sin helhed. Naturvidenskabelig tænkemåde.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. Side 17-21

Cellen, celledeling, basal embryologi

Cellens opbygning og funktion. Cellemembranen. Organeller. Mitokondriet og forbrænding. Regulering af cellens indre og ydre miljø. Cellens krav til omgivelserne og homøostasebegrebet. Transport gennem cellemembranen (Diffusion, osmose, Pumper samt exo- og endocytose)

Basal genetik: Proteinsyntese. Kromosom afvigelse og mutationer. Nedarving og stamtræer, herunder blodtyper

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. Side 23-43

Mikkelsen, Thomas R. (2005): *Menneskets genetik- en grundbog for sygeplejestuderende*. Århus, Nucleus Forlag, s. 6-73.

Væv

Gennemgang af forskellige vævstyper. Støtte væv. Epitelvæv. Blod og bloddannende væv. Nervevæv.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. Side 44-47

Huden

Opbygning og funktion. Sansning. Infektionsforsvar. Antigener. Forsvarets tre planer. Tryksår. Indledende beskrivelse af temperaturregulering.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. Side 44-47, 273-285, 151-153 og 154-172

Hjerte og Kredsløb

Oversigt over kredsløbet. Hjertets opbygning. Hjerteslaget, ledningssystemet og impulsudbredelsen, hjertets minutvolumen. Koronar-arterien. Blodkar og Venepumpen (Muskelpumpen og respirationspumpen). Regulering af kredsløbet, herunder Puls/hjertefrekens og blodtryk, Blodtryksregulering, Blodtrykket og det autonome nervesystem, Det vasomotoriske center. Blodet med fokus på plasma. Den kapillære udveksling. Blodets celler. Regulering af erythropoiesen. Hæmostase.

Karsystemets opbygning: selvstudium (I skal sørge for at få læst stoffet, men det gennemgås ikke på klassen i disse lektioner)

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 49-114

Respiration

Blodets iltning og udskillelse af CO₂. Det lille kredsløb. Respiration (Vejrtrækning) = inspiration og ekspiration. Konduktive, øvre og nedre luftveje. Transport af O₂ og CO₂ i blodet. Syre-baseregulering via luftvejene. Blodets gæstal. Vejrtrækningsregulering.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 121-150

Ernæring, fordøjelse og stofskifte

Næringsstoffer: Kulhydrater, proteiner og lipid (fedt). De forskellige næringsstoffers opbygning. Fordøjelsesprocessen. Enzymer. Fordøjelseskanalen og fordøjelsesprocessen. Cavum oris (Mundhulen). Synkeprocessen. Ventriculus (mavesækken). Intestinum tenue (tyndtarmen). Colon (tyktarmen). Endetarmen og defækationen. Bughinden og portåresystemet. Hepars (Leverens) opbygning og funktioner. Pancreas (Bugspytkirtlens) endokrine og eksokrine funktion. Metabolismen (stofskiftet). Kulhydratstofskiftet. Proteinstofskiftet. Fedtstofskiftet. Regulering af blodets glukoseindhold. Energistofskiftets regulering. Appetitregulering. Temperaturregulering.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 173-228

Dyhrfjeld-Johnsen, Jonas; Jensen, Klaus Henning (2000): *Forstå processerne*. København, Gads Forlag, s.101-117,123-152.

Nyrer og urinveje

Nyrernes anatomi. Urin og urindannelse. Filtration, reabsorption og sekretion. Mandlige og kvindelige urinveje. Kontrol af vandladningen. Den autonome tømningrefleks. Viljestyret kontrol af vandladning. Væske- og elektrolytbalancen/hormonel regulering af nyrernes funktion. ADH (Antidiuretisk hormon). Renin-angiotensin-aldosteronsystemet. Opsamling vedrørende væske-elektrolytbalancen. Regulering af Syre-base-balancen. Syre- baseforgiftninger. Andre nyrefunktioner.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 229-271

Nervesystemet

Neuronet (Nervecellen). Membranpotentialet og nerveimpulser. Synapse og neurotransmittere. Centralnervesystemet (CNS) opdeling i Encephalon (Hjernen) og medulla spinalis (Rygmarven). Storhjernen(Cerebrum). Storhjernebarken. Centre i cortex cerebri. Basale hjerne-ganglier. Thalamus og hypothalamus. Det limbiske system. Hypofysen. Lillehjernen (Cerebellum). Hjernestammen, herunder Mesencephalon (mellemhjernen), Pons (Hjernebroen), Medulla oblongata (Den forlængede rygmarv) og Formatio retikularis (retikulærsubstansen). Hjernens blodforsyning. Medulla spinalis (rygmarven). CNS beskyttelsesapparat. Meninges. Cerebrospinalvæsken, dannelse og dets kredsløb. Det perifere nervesystem. Hjernenerver og spinalnerver. Det somatiske nervesystem. Sanselse og smerteopfattelse. Det autonome nervesystem. Det sympatiske og det parasympatiske nervesystem.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 309-359.

Sanser

Øret; høresansen, ligevægtsopfattelsen., sprogfunktionen og forstyrrelse i denne, afasi (impressiv og ekspressiv)

Øjet; synsopfattelsen og øjets omgivelser

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 299-308, 323-325, 287-297

Bevægeapparatets opbygning og funktion

Calcium-fosfatstofskiftet. Skelet, knogler og knoglevæv /Led og ledtyper. Skeletmuskler. Musklernes nerve- og blodforsyning. Muskelcellen, kontraktion og musklernes stofskifte. Bevægeapparatets opbygning. Styring af frivillige bevægelser

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 350-353, 375-445

Det endokrine system

Generel introduktion til det hormonelle system. Hormonernes opbygning og funktion. Binyrebarken og marven. Regulering af hormonproduktion. Styring af frivillige bevægelser.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. side 361-373.

Kønsorganer og forplantning

De kvindelige kønsorganer, menstruationscyklus og overgangsalder. De mandlige kønsorganer og sædcelledannelsen.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, Munksgaards forlag. Side 450- 476

Samfundsvidenskab

Jura, del 1

Mål: Målet er at den studerende tilegner sig viden om retningslinjer vedrørende studerendes forhold samt forståelse for lovgivning omkring tavshedspligt.

Kompetenceniveau: Fagkompetence: den studerende kender lovgrundlaget for tavshedspligt og er fortrolig med konsekvenser af lovgivningen.

Kursusindhold: Der undervises i retningslinjer for sygeplejestuderende og lovgivning om tavshedspligt.

Lektioner: 4

Bedømmelse: Den studerende tilkendegiver ved sin underskrift af erklæring om tavshedspligt sin indsigt i faget.

Pensum

Hybel, Ulla (2013): Sundhedsloven I: Hundborg, Steen; Lynggaard, Birgit (red.): *Sygeplejens Fundament*. 2. udgave. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 647-659.

Landstingsforordning nr. 6 af 31. maj 2001 *Om patienters retsstilling*.
<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Sundhed-og-Infrastruktur/Sundhedslovgivning>

Landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1995 *Om sygeplejerskers autorisation og virke*.
<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Sundhed-og-Infrastruktur/Sundhedslovgivning>

Straffelov om Grønland hvori sidder lovtekst *Om tavshedspligt*. (kopi)

Organisation og ledelse, del 1

Mål: Målet er at den studerende får en forståelse af sundhedsvæsnets organisatoriske opbygning og at den studerende får kendskab til forskellige måder at lede og organisere sygeplejen på.

Kompetenceniveau: Faglig kompetence: kender og kan redegøre for sundhedsvæsnets organisation

Kursusindhold: Undervisningen giver en indføring i sundhedsvæsnets opbygning samt sygeplejerskens organisatoriske indplacering og en indføring i ledelsesmæssige opgaver, sygeplejersken har i forbindelse med organisering af sygeplejen.

1 dag med observationspraktik indgår. Se særskilt Lektionskatalog for Klinisk Undervisning.

Antal ECTS: 1

Lektioner: 10

Eksamensform: Deltagelse i faget er obligatorisk.

Bedømmelse: Bestået /ikke bestået.

Pensum:

Bakka, Jørgen Frode; Fivelsdal, Egil (2010): *Organisationsteori, struktur, kultur, processer* 5. udgave. København, Handelshøjskolens Forlag, s. 11-38. (27 s.) (kopi)

Elgaard Sørensen, Erik og Uhrenfelt, Lisbeth (2011): Teorier om og forståelser af ledelse og sygepleje I: Urhenfelt, Lisbeth og Elgaard Sørensen, Erik: *Sundhedsfaglig ledelse*. Gads forlag s. 20-40 (20s)

Grønlands Selvstyre (2010): Redegørelse om sundhedsreformen 2010, Departementet for Sundhed, s. 1 – 12. (12 s.)

http://old.peqqik.gl/da/Publikationer/Rapporter_og_redegoerelser/?sc_lang=da

Sygeplejeetisk Råd (2014): *De sygepleje etiske retningslinjer*. Dansk Sygeplejeråde www.dsr.dk (11 s.)

Thinggaard, Ditte Maarbjerg (2005): Sygepleje og ledelse I: Pedersen, Keld Møller (red.): *Sundhedsvæsenets økonomi, organisation og ledelse*, København, Gads Forlag, s. 210-214, 228-235. (21 s.) (kopi)

Uhrenfeldt, Lisbeth; Sørensen, Erik Elgaard (red.) (2011): *Sundhedsfaglig ledelse*. København, Gads Forlag, s. 145-156. (kopi)

Prøver

Prøver i 1. semester er beskrevet i Eksamenskatalog for 1. semester

Kulturnatten

Deltagelse i Instituttets arrangement på Kulturnatten er obligatorisk. Holdets særskilte aktiviteter planlægges sammen med underviser i januar.